

**NVE – Konesjons- og tilsynsavdelingen**  
**Postboks 5091 Majorstua**  
**0301 OSLO**

**Referanser: NVE 201001027-14, 201206826-9, 201003792-8, 201203359-7, 201000490-13, 201202650-10, 201100972-21, 201203022-9, 201107478-9, 201202991-10.**

Vern Nedre Otta har gjort seg kjent med utsendte høringsdokumenter og ønsker å gi følgende høringsinnspill:

Vern Nedre Otta støtter Fylkesmannen i Oppland sitt forslag om helhetlig vurdering av Gudbrandsdalslågen med sideelver, og at de gjenværende urørte delene vernes ved en ny supplering av verneplanen/omlegging av samlet plan. Vassdraget har et stort sammenhengende økosystem bestående av mange ulike naturtyper som igjen gir grunnlag for mange arter som veksler mellom ulike leveområder gjennom sin livssyklus. Både hovedløpet og alle sideelvene utgjør de viktigste elementene i det vakre landskapsbildet.

Sideelvene i vassdraget har stor betydning i Lågens økosystem og den bit for bit utbyggingen vi nå ser, vil samlet gi store negative innvirkninger for naturmangfold, friluftsliv og menneskers livsverdier. Det visuelle vil forsvinne i lange strekninger og etterlate stygge sår i landskapet som igjen vil innvirke på friluftsliv, reiseliv og turistnæring. Utbyggingene er stikk i strid med vanndirektivets mål om helhetlig vassdragsforvaltning.

Knappt noe stede i Norges land finnes så rikt utvalg av planter og dyr som i Gudbrandsdalen. Her finnes arter som ikke eksisterer andre steder i Skandinavia. Årsaken er det spesielle landskapet, - bl.a. bekkekløfter, fossesprøytsoner, - klimaet og jordsmonnet som finnes her. Det er konstant fuktighet og flere steder slipper sollyset aldri til.

Å ødelegge biologiske mangfold er i seg selv straffbart. Den største trusselen mot disse naturtypene, i regnet rødlistearter, er småkraftverk som finner bekkekløfter med bratte fall som spesielt attraktive. I følge Biofokusrapporten 2008-31 er det fremdeles en mengde områder som ennå ikke er undersøkt.

Med hensyn til Naturmangfoldloven og føre -var prinsippet, bes alle planlagte småkraftverk skrinlegges.

Vannkraftutbygging er ikke miljøvennlig energi. Den ødelegger vannets naturlige løp og reduserer sterkt de levende organismer som nettopp skaper et levelig klima på jordkloden. Å "tørrelegge" elver, bekker, åer og fosser vil ikke hjelpe oss ut av klimakrisa. Det krever en radikal livsstilendring for hele

menneskeheten. Årlig utslipp på kloden er over 9 mrd tonn CO<sub>2</sub>, - og det øker hvert år. Norsk vannkraft kommer ikke i stedet for, det komme i tillegg til andre energikilder i et bunnløst energisluk.

Norge kan produsere nok kraft selv i sprengkalde vintre; i følge kommunikasjonsdirektør Akselsen i Statnett. Det ligger enorme potensial i energieffektivisering og energisparing. Norsk landbasert industri har energipotensial på 22 TWh innen 2020. Tiltakene er lønnsomme for bedriftene og teknologien er allerede kjent.

Fornybardirektivet: Norge har nå over 60% fornybar energi, - og har fremdeles 7 år til målet om 67,5% er nådd. EU har 8,5%. Det er heller ikke spesifisert at fornybar energi må være vannkraft.

Konsekvensene av Grønne sertifikat har resultert i nye store ødeleggelser av vår vassdragsnatur.

### **Kvennåe (Kvernåi) kraftverk, Lesja**

Regnr: 5984

Saksnr: 201000490

Kvernåi vil få redusert vassføring over ei strekning på 2460 m. Røyrgate i nedgraven/nedsprengt grøft. På noen steder har elveløpet form som kan karakteriseres som bekkekløft. Ca 1 kvadratkilometer av INON-område vil gå tapt. Verdifullt friluftsområde. Selv det nye alternativet med å flytte inntaksdammen 600 m lenger ned, utgjør bare en marginal forbedring. Kommuna har utsatt sin avgjørelse, vil ha mer saksutredning.

### **Nørdre Juva, Skjåk.**

Regnr: 6290

Saksnr: 201100972

Ligger ved grensen til Breheim Nasjonalpark. Svært synlig i landskapet, med flere fosser som kaster seg ned fjellsiden og utgjør en veldig viktig del av naturen. Området preges av loddrette bergvegger, juv og glattskurte berg. Redusert vassføring i 1800 m. Negativ innvirkning for auren som vandrer opp i sommerperioden, da det er stor vassføring. Lavarten, furusotbeger, er påvist og har status som sårbar på rødlista. Det er noe uklart hvor godt området er undersøkt, da terrenget er temmelig utilgjengelig

### **Ula kraftverk, Sel kommune.**

Regnr: 6522

Saksnr: 201107478

Redusert vassføring på 100 eller 600 m ettersom alternativ. Det planlagte vannkraftverket ligger i samme område som grunnvannskilden til befolkningen på Otta og Sjøa. I samme område vil utvidelse av E6 og en eksisterende bro foregå. Området brukes mye av turgåere og fiskere. Også i nærheten av Kvitskriupræsteinn. Ula kommer fra Rondvatnet i Rondane Nasjonalpark.

### **Hinøgla, Nord-Fron**

Regnr: 6697

Saksnr: 201203359

Redusert vassføring i ei strekning på 1600/1400 m. Området har stor verdi både for folk og dyr. Det er trekkområde for elg, gamle kjente hekkelokaliteter for rovfugl, som kongeørn og hønsehauk og svært attraktivt turområde for lokal befolkningen og tilreisende både sommer og vinter. Fossesprøytsone, 2 rødlistearter: Strandsnipe og Oter. En vakker elv, godt synlig i landskapet.

### **Skåbyggja, Nord-Fron.**

Regnr: 6702 Saksnr: 201203022

Minstevassføring på ei strekning av 3380 m. Synlig i terrenget. Bekkekløft, flommarksskog og gammel barskog. Flere rødliste lav- og sopparter er knyttet til disse naturtypene. Området er urørt og ligg i Skåbudalen,- området er registrert som bekkekløft og er vurdert til å være regional til nasjonal verdifullt.

### **Frya, Nord-Fron.**

Regnr: 6142 Saksnr: 201003792.

Frya er et varig verna vassdrag. Urørthet i øvre del. Vassdraget er en viktig del av et attraktivt landskap, friluftsliv og turgåing. Stor elvekløft som ligger sentralt i dalføret, nær noen av de mest kjente og verdifulle kløftene. Flere undersøkelser de siste par årene har avdekket store verdier, på høyde med flere av de mest verdifulle, tidligere dokumenterte kløftene. Selv om ingen sammenstilling av naturverdiene til Frya er utført ennå, så bør den derfor sannsynligvis betraktes som et svært verdifullt sidevassdrag til Gudbrandsdalslågen. Det er påvist 5

naturtypelokaliteter, alle med verdi lokalt viktig – C er kjent, samt to funn av en nær truet art. Med unntak av ei rik eng, er verdiene knyttet til elvekløfta, og de representerer flere typiske kvaliteter for slike kløfter i dalføret. Bare en rødlisteart er funnet, men flere kravfulle og mindre vanlige arter både av karplanter og moser.

Det er flere kraftverk i området rundt,- så belastningen på vassdraget tilsier at resten får være i fred.

### **Fossåa kraftverk, Sør-Fron**

Regnr: 6831

Saksnr: 201206826

Fossåa, Sør-Fron, er del av et større bekkekløftsystem; Steinåa-Fossåa. Her er det 4 registrerte lokaliteter med verdifulle naturtyper innen prosjektområdet: Gammel barskog, bekkekløft og bergvegg, Gråor-heggeskog, og bekkekløft og bergvegg.

De rødlistede artene sumpaniskjuke, dalfiol, flatragg, gryntjafs, gubbeskjegg, harekjuke, huldregras, hvithodenål, olivenlav, rimnål og sprikeskjegg (alle NT) er registrert i området. Strandsnipe (NT) og fossekall hekker sannsynlig med regiontypisk tetthet. Hele området har nasjonal verdi (5-6 poeng) og må ha høy oppmerksomhet og vern innen norsk naturforvaltning. Utbygginga vil føre til minka vassføring over ein strekning på 4400 m i elva , noe som er helt katastrofalt for økosystemet. I tillegg kommer alle ødeleggelser under byggeperioden.

### **Brynsåa, Øyer kommune.**

Regnr: 6012

Saksnr: 201001027

Redusert vassføring på ei 2,83 km lang strekning. Reduksjonen i vassføringen og bygging av rørgata er negative inngrep i naturmiljøet som reduserer det naturlige biologiske mangfoldet i området. Det er registrert flere viktige naturtyper (to bekkekløfter), rødlistearter og to truede vegetasjonstyper. Det er også gyteområde for storaure ved utløpet i Lågen. Ved inntaket blir det bare en inntakskulp hvor vannstanden vil kunne variere ca. 1 m. Dammen vil bli ca. 10 m lang over krona og 4 m høy på det høyeste. Neddemt/tørrlagt areal er ca. 860 m<sup>2</sup>.

### **Åkvisla, Øyer kommune.**

Reg nr: 6683. Saksnr: 201202991.

Redusert vassføring i ei strekning på 3 km. Kraftverket er planlagt like overfor eksisterende inntaksdam til Moksa kraftverk. I realiteten vil da hele Moksa vassdraget bli utbygd. Desto viktigere er det at den resterende delen får være i fred. Moksa renner i småstryk med innslag av roligere partier fra det planlagte inntaket og ned til eksisterende inntaksdam.

I alt 140 fuglearter er blitt observert i nedbørfeltet til Moksa. Av dem ble 80 påvist hekkende, mens 34 arter ble ansett som sannsynlig hekkende. Flere av de observerte artene er rødlistet og normalt tilknyttet naturmiljøer som kan bli berørt av den planlagte utbyggingen. I 2012 ble det observert varslende strandsnipe både i Moksadammen og langs elvestrekningen mellom dammen og inntaksdammen.

Andre fuglearter som ble registrert hekkende i 1986 og som er tilknyttet aktuelle vann-, og myrmiljøer er blant annet fossefall, brunnakke, krikkand, enkeltbekkasin og sivpurv.

Strekningen ovenfor inntaksdammen til Moksa kraftverk ble den gang vurdert til å ha gode habitatforhold for ørret. Øyer fjellstyre kan bekrefte at det fiskes etter ørret i Moksa. Under undersøkelsene i vassdraget i 1987 ble det registrert viktige næringsdyr for fisk, som krepsdyrene marflo og asell. 11 arter av døgnflue ble registrert i rennende vann.

### **Mosåe, Øyer:**

Regnr: 6659

Saksnr: 201202650

Områder med spesielle naturforvaltningsinteresser og naturmiljøer av stor betydning. Klassifisert som svært viktige områder for biologisk mangfold, hvor det foreligger botaniske forekomster, hekkeområder, viltbiotoper og bekkekløfter med rødlistearter. Det er registrert i underkant av 30 rødlistearter i et større område rundt prosjektområdet, hvorav seks er knyttet til skog og bekkekløftmiljø. En utbygging med tilhørende redusert vannføring på en strekke av 4,1 km vil ha en ødeleggende innvirkning på hele økosystemet. Også leveområde for noe storørret og eventuelle gyteområder.

At området allerede er påvirket av skianlegg og hyttefelt, gjør det desto viktigere at elva får renne naturlig i fred. Den er svært visuell og utgir en viktig del i landskapsbildet.

Vennlig hilsen Lisbeth Giverhaug for Vern Nedre Otta

Rustmovegen 173

2640 Vinstra

